

De Nederlandse medische zorg

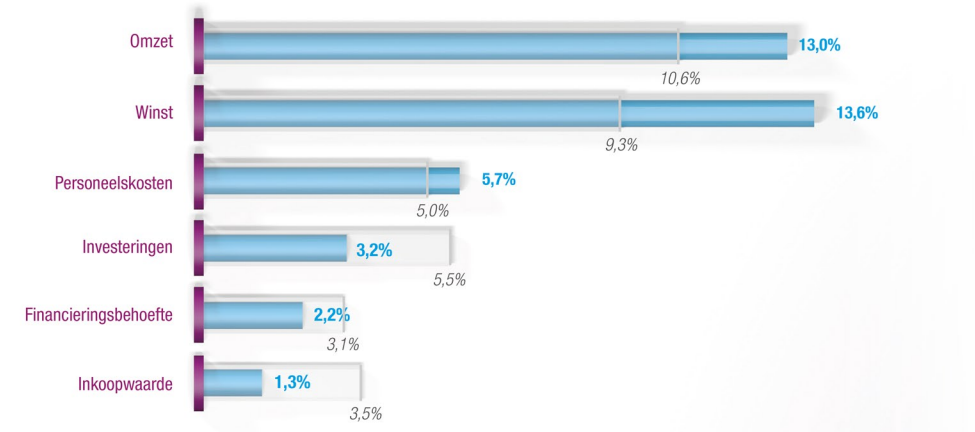

De gezondheidszorg heeft financieel gezien een goed jaar achter de rug en ook de vooruitzichten voor 2019 zijn positief. Volgens cijfers van het CBS zijn de zorguitgaven in 2017 met 2 miljard euro gestegen tot 97,5 miljard. Die toename was minder groot dan de groei van de economie, maar nog altijd drukken de zorgkosten met 13,3% van het bruto binnenlands product een stevig stempel. Omdat de branche alleen nog maar groter zal worden, zijn vernieuwingen nodig om de zorg betaalbaar te houden. De krapte op de arbeidsmarkt kan daarbij een belangrijke remmende factor zijn.

Financiële verwachtingen van medici

(Komende 12 maanden)

- Percentage medische zorg
- Mkb-gemiddelde

Verwachtingen in de medische zorg

Omzet en winst

Zorgondernemingen zijn erg positief over de financiële vooruitzichten voor 2019. Ze rekenen op een omzetgroei van gemiddeld 13% ten opzichte van 10,6% voor het totale mkb. De winstontwikkeling is naar verwachting nog sterker: +13,6% versus +9,3% voor het mkb.

Kosten

Het gaat weer goed met de werkgelegenheid in de zorg. Waar er in de afgelopen jaren zorgbanen zijn verdwenen, neemt dat aantal nu fors toe. Daarmee lopen ook de personeelstekorten en de lonen op. Personeelskosten zijn met afstand de grootste kostenpost in de branche. Voor 2019 verwachten zorgondernemers een verdere stijging van bijna 6%, ten opzichte van +5% voor het mkb als geheel.

Winston Texel, sectorspecialist bij ABN Amro, vreest voor nog verder oplopende kosten door ziekte of overspannenheid

als gevolg van de hoge werkdruk in de branche. "Goed werkgeverschap betekent ook dat je aandacht hebt voor de vitaliteit en gezondheid van medewerkers. Uit onderzoek blijkt dat dit meteen voordelen oplevert. De productiviteit neemt met 5% toe en het ziekteverzuim daalt met ongeveer 15%."

Zorgondernemers gaan ervan uit dat de inkoopwaarde in 2019 met 1,3% zal stijgen. Deze prognose is lager dan die voor het mkb als geheel (+3,5%).

Kansen en bedreigingen

Zorgondernemers zien, mede op basis van de krapte op de arbeidsmarkt, voor 2019 mogelijkheden in efficiënter werken (genoemd door 36,8% van de respondenten), bijvoorbeeld door gebruik te maken van technologische hulpmiddelen. Verder bieden vooral marktontwikkelingen (36,8%) en de financiële situatie van de onderneming (39,5%) mogelijkheden.

"Zorgvernieuwing biedt enorme kansen", zegt Marleen Jansen, sectorspecialist

bij de Rabobank. "In 2030 zal de zorg er heel anders uitzien. Gemak speelt een grote rol. Een patiënt kan met behulp van technologie, zoals apps, zelf een deel van de diagnose stellen en zorgaanbieders kunnen op afstand monitoren. Zo ver is het echter nog niet, want veel partijen zijn vooral bezig met de dagelijkse druk. Maar juist vernieuwing levert een belangrijke bijdrage aan de productiviteit en kwaliteit van de zorg. De branche heeft creativiteit en ondernemerschap nodig."

De belangrijkste bedreigingen zijn interne processen (39,5% van de respondenten) en een tekort aan gekwalificeerd personeel (bijna 45%). Steeds meer zorgpartijen hebben moeite om vacatures vervuld te krijgen. Daarnaast zal ook het effect van de vergrijzing onder het zorgpersoneel merkbaar worden, terwijl de vraag naar zorg blijft toenemen. De tekorten zullen dus alleen nog maar groter worden.

Er ontstaat ook behoefte aan andere competenties, legt Texel uit. "Preventie

wordt belangrijker en patiënten krijgen steeds meer tools om zelf gegevens online in te vullen. Die data moeten worden verwerkt tot bruikbare informatie. Daar heb je ander personeel voor nodig en in dit segment is sprake van schaarste. Vooralsnog zorgen al die data voor nog meer werkdruk in de eerste lijn."

KPI's

De omzet per fte is in de medische zorg de belangrijkste kritische succesfactor: bijna 80% van de zorgondernemers geeft aan dit als zwaarwegende KPI te zien. Voor ruim 71% is het totale aantal gewerkte uren de belangrijkste stuurinformatie.

Gezondheid en financiering

Kredietwaardigheid

Gemiddeld hebben zorginstellingen hun financiële positie weten te verbeteren. Het aantal faillissementen is in het afgelopen jaar sterk afgenomen.

Dat blijkt uit de jaarlijkse ZorgRating-benchmark van bureau Finance Ideas.

De analyse van SRA-BIZ laat zien dat het percentage zorgondernemers dat aan al de financiële verplichtingen kan voldoen (een PD-rating lager dan 1) opnieuw licht is toegenomen van 89 in 2016 naar 89,7 in 2017. Dit is ruim boven het mkb-gemiddelde van 80,1%.

Investerings

Het investeringssaldo (de investeringen in vaste activa minus het desinvesteringssaldo) is in 2017 gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. Ten opzichte van de omzet steeg het investeringssaldo in de zorg licht van 1,7% in 2016 naar 2,0% in 2017.

Zorgondernemers verwachten voor de komende twaalf maanden een stijging van de investeringen van ruim 3%. Hiermee blijft de branche opnieuw achter bij de verwachtingen voor het mkb: +5,5%. "Een mogelijke verklaring is dat medici apparatuur vaker huren,

leasen of kopen", aldus Jansen. "Ik denk bij investeringen in de zorg eerder aan procesinnovatie en nieuwe samenwerkingsvormen dan aan materiële vernieuwing."

Financiering

De financieringsbehoefte neemt naar verwachting toe, maar iets minder sterk dan de prognose voor de investeringsbereidheid in de zorg. Uit onze analyse blijkt dat zorgondernemers in 2019 iets vaker een beroep zullen doen op externe financiering (+2,2%). Ter vergelijking: voor het mkb is dit +3,1%.